

JOENSUUN SEUDUN
maaseutupalvelut

TOIMINTAKERTOMUS 2020

Hallinto

Maaseutulautakunta kokoontui kolme kertaa ja pöytäkirjaan merkittiin 22 pykälää.

Maaseutuohjelman seurantaryhmä kokoontui yhden kerran.

Maaseutupalveluiden toimipisteverkostoon ei ole tullut muutoksia, joskin asiakaspalvelua on jouduttu hieman supistamaan. Henkilöstöön on kuulunut viisi maaseutuasiamiestä, osa-aikainen toimistosihteeri, maaseutusihteeri ja maaseutujohtaja, yhteensä 7 htv. Lomituspuolen henkilöstö on koostunut ostopalvelu lomituspäälliköstä, kahdesta lomatoimenohjaajasta ja noin kuudestakymmenestä lomittajasta.

Koronapandemia ei suuremmin ole vaikuttanut hallinnon palvelutoimintaan. Hallinnon loppuvuoden toimintaa leimasi Pielisen – ja Keski-Karjalan maaseutupalveluiden kanssa käydyt yhdentymisneuvottelut ja valmistelut.

Kehittämistoiminta

Maaseudun kehittämistoimintaa on toteutettu yhteistyössä sidosrymien kanssa Joensuun seudun maaseutuohjelman mukaisesti. Maaseutupalvelut on ollut mukana keskeisimmissä maaseudun kehittämistoimissa. Leader rahoituksen kysyntä on ollut vilkasta, ja hankkeita on ollut enemmän kuin jaettavaa. Myös maaseudun pienyritysrahoitukselle on ollut kysyntää, jossa kärkitoimialoina ovat olleet elintarvike, matkailu, metalli ja muovi. Perusmaatalouden tuotanto on pysynyt maidontuotannon alenemaa lukuun ottamatta melko vakaana. Maatalouden investoinnit olivat viimevuosien tapaan maltillisia, mutta tavoiteasettelun mukaisia. Maatalouden tulokehitys on pysynyt myös melko vakaana, mutta kuitenkin osoittanut hienoista laskua. Sukupolvenvaihdoksien tilanne näyttää edelleen erityisen huolestuttavalta koko maakunnassa. Tuettuja sukupolvenvaihdoksia toteutui maakunnassa vain kahdeksan, niistä Joensuun seudulla neljä. Tuettujen sukupolvenvaihdoksien lisäksi toteutui myös vapaarahoitteisia salkunsiirtoja.

Viljelijätuet

Vuoden 2020 viljelijätukien maksatus pystyttiin hoitamaan Ruokaviraston maksatusaikataulun mukaisesti. Viljelijätukia maksettiin seutukunnalla yhteensä 33,71 miljoonaa euroa.

Kasvukausi 2020

Lähes lumettoman ja lauhan talven jälkeen kevät saapui keskimääräiseen aikaan Joensuun seudulle ja kylvöt päästiin aloittamaan hyvissä olosuhteissa toukokuun puolenvälin tienoilla. Valkoposkivanhanhituhot olivat mittavat Keski-Karjalassa ja myös Joensuun seudulla. Kesäkuu oli hyvin kuiva ja kuuma, mikä aiheutti viljoihin jälkiversontaa. Kevätkosteus auttoi kuitenkin heinän kasvussa ja säilörehun korjuu ajoittui Juhannusviikolle. Säilörehusato oli laadultaan ja määrältään hyvä.

Heinäkuu oli sateinen, joten nurmet ja viljat saivat kasvuun vauhtia. Toista säilörehusatoa korjattiin elokuun puolenvälin paikkeilla ja se oli määrältään ja laadultaan hyvä. Viljojen puinnit alkoivat elokuun loppupuolella ja painoutuivat syyskuulle. Satotasot ja viljojen laatu olivat tilakohtaisesti vaihtelevia. Kokonaisuudessaan viljasato oli määrältään ja laadultaan keskinkertainen.

Perunasta saatiin määrältään ja laadultaan hyvä sato. Mansikan sato oli hyvä ja laatukin kohtalainen, mutta satokauden loppupuolella runsaat sateet pilasivat satoa paljon. Mansikkatilat kärsivät myös koronan vuoksi keväällä kausityövoimapulasta. Vadelman sato ja laatu olivat hyviä. Pensasmustikasta saatiin erittäin runsas ja hyvälaatuinen sato. Herukoiden sato oli kohtalainen, mutta laatu oli vaihtelevaa. Kaiken kaikkiaan marjakesä oli melko hyvä ja hintatasokin pysyi hyvänä.

Terminen kasvukausi alkoi Joensuun seudulla 2.5 ja päättyi 7.11. Keskimääräisenä vuonna vastaava ajanjakso alkaa 5.5 ja päättyy 10.10. Syksy oli siis poikkeuksellisen lämmin ja pitkä. Tehoisan lämpötilan summa oli Joensuun seudulla 1195 astetta, kun se on keskimäärin 1180 astetta. Hellepäiviä saatiin kesän aikana keskimääräinen määrä 10. Sadanta oli kasvukaudella 329 mm, mikä on hieman alle keskimääräisen sadannan. Kasvukausi oli kaiken kaikkiaan melko kohtuullinen.

Seuraavassa esitetään kuntakohtaisia huomioita ja tunnuslukuja alkutuotannon – ja maaseudun kehittymisestä:

Liperi

Alkutuotanto

Aktiivi – tukia hakeneita tiloja oli 252 tilaa. Kymmenen tilaa lopetti tuotannon ja kaksi uutta tilaa aloitti tuotannon. Kokonaistilamäärä väheni kehdeksalla edelliseen vuoteen verrattuna. Peltoa liperiläisillä tiloilla oli viljelyksessä 12 626 ha ja keskipeltoala oli 50,1 ha.

Lopettaneet tilat olivat pääasissa kasvinviljelytiloja. Tuotettu kokonaismaitomäärä oli 16,3 mltr. Kokonaismaitomäärää väheni edelliseen vuoteen verrattuna noin 500 tuhatta litraa. Vähenemä oli kolmisen prosenttia, kuten myös koko maakunnassa. Lypsykarjatiloja oli vuoden lopussa 43 kpl.

Myönteisiä Elyn rahoituspäätöksiä saatiin yhteensä kolmeentoista eri kohteeseen. Investoinnit olivat pienehköjä ja Ely myönsi niihin yhteensä 426 646 euroa avustusta ja 228 435 euroa korkotukilainaa. Tuettuja maatilojen omistajavaihdoksia tapahtui yksi.

Luomutilojen määrää väheni kuudella, niitä oli 32 kpl. Luomusopimuksen mukainen pinta-ala pysyi lähes ennallaan ollen yhteensä 2302 ha, mikä on noin 18 % kokonaisviljelyalasta.

Hanke – ja pienyritystoiminta

Liperin osalta on oltu mukana 14 hankkeessa. Toimintatunnilla, mikä on kunnan avustus rekisteröidyille yhdistyksille erilaisiin hankintoihin, tapahtumiin, harrastustoimintaan jne. on ollut paljon kysyntää.

Leaderista rahoitettiin Liperiin 14 hanketta, joista yhdeksän oli yrityshankkeita. Kokonaisavustusten määrä Leader hankkeisiin oli 160 198 euroa.

Maaseudun pienyrityspuolelle Ely myönsi tukea kohteisiin yhteensä 1 141 082 euroa. Uusia yrityksiä syntyi kuusi ja laskennallisia uusia työpaikkoja 27 kpl.

Leader ja pienyritystoiminnan kehitys oli Liperissä hyvin myönteistä.

Ilomantsi

Alkutuotanto

Tukia hakeneita tiloja oli Ilomantsissa 95 ja näistä tukia haki sähköisesti 96 %. Maksettujen tukien ja korvausten kokonaismäärä oli 1,69 miljoonaa euroa. Summa sisältää sekä kunnan että ELY-keskuksen kautta maksetut tuet ja korvaukset.

Tilojen keskipeltoala oli 23,05 ha ja kokonaispeltoala 2190 ha. Tukikelpoinen kokonaispinta-ala oli 2317 ha. Heinäkasvien pinta-ala oli 1728 ha. Seuraavaksi suurin kasvilajiryhmä oli hedelmä- ja marjakasvit 184 ha.

Ilomantsissa oli vuonna 2020 viljelyksessä 127 ha musta- ja viherherukkaa, 32 ha punaherukkaa ja 18 ha karviaista. Marja-alat pienenevät, sillä herukkaa on ajettu alas ja peltoja kesannoidaan ennen uuden kasvuston istuttamista. Marjakasvien sato oli kohtalaisen hyvä.

Viljakasvien viljelyala oli 87 ha ja kuminan viljelysala 27 ha.

Lypsykarjatiloihin oli 7. Maidon kokonaistuotanto oli 2,278 miljoonaa litraa. Tilakohtainen maitomäärä oli keskimäärin 325.429 litraa. Kotieläimiä oli 25 tilalla. Eläinten hyvinvointikorvausta haki 9 tilaa.

Nuorten viljelijöiden aloitustukia ei myönnetty yhtään kappaletta. Kaksi nuorta viljelijää aloitti viljelyn vuokraamalla peltoa.

Luomutuotantoa harjoitettiin 11 tilalla ja luomutuotannossa oli n. 369 ha peltoa, mikä on n. 15 % peltoalasta.

Hanke- ja pienyritystoiminta

Ilomantsin osalta on oltu mukana neljässätoista hankkeessa.

Leaderista rahoitettiin Ilomantsiin kolme uutta hanketta, joista yksi yrityshanke ja kaksi kehittämishanketta. Avustusta myönnettiin näihin 157.500 euroa ja niissä syntyi kaksi uutta työpaikkaa. Ilomantsilaiset osallistuivat seitsemään yhteishankkeeseen.

Muita yritystoiminnan hankkeita rahoitettiin maaseuturahastosta neljä kappaletta ja niissä syntyi yksi uusi työpaikka. Investointitukea myönnettiin 98,6 tuhatta euroa.

Joensuu

Alkutuotanto

Tukea hakeneita maatiloja oli 256 kpl, mikä on kahdeksan tilaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sähköisten hakemusten osuus oli 87,9 %. Tilojen keskipeltoala oli 33,83 ha, mikä on noin hehtaarin suurempi kuin vuonna 2019. Peltoa oli viljelyssä 8661 ha.

Maidontuottajia vuoden 2020 lopussa oli 27 kpl, mikä on kolme tilaa vähemmän kuin vuonna 2019. Tilojen tuottama maidon kokonaismäärä oli yhteensä 9,69 mltr. mikä on 0,26 mltr. vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vastaavasti tilakohtainen maitomäärä kasvoi edellisen vuoden tapaan.

Luomutilojen määrä oli 22 kpl, mikä on sama kuin vuonna 2019. Luomutiloilla oli peltoa yhteensä 1188 ha, mikä on noin 14 % Joensuun kokonaispeltoalasta.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus teki myönteisiä maatalainvestointien rahoituspäätöksiä 10 kappaletta, korkotukilainaa yhteensä 811 900 euroa ja avustuksia yhteensä 556 184 euroa. Rahoitusta myönnettiin muun muassa lypsykarjanavetan laajennukseen. Sukupolvenvaihdoiksi tehtiin kolme, ja ne kaikki saivat nuoren viljelijän aloitustukea.

Hanke – ja pienyrittötoiminta

Joensuun kaupunki oli mukana 14 Joensuun seudun maaseudun kehittämishankkeissa. Hankkeilla on kehitetty perusmaataloutta ja maaseudun pienyrittötoimintaa.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus myönsi maaseudun pienyrittötukea yhteensä 819 794 euroa. Uusia yrityksiä syntyi 7 kpl ja uusia työpaikkoja 10 kpl.

Leader-rahoitusta myönnettiin neljälle yrityshankkeelle yhteensä 44 100 euroa. Kehittämishankkeita oli 7 ja tukea niihin myönnettiin yhteensä 31 025 euroa. Leader-hankkeilla luotiin neljä uutta työpaikkaa.

Juuka

Alkutuotanto

Aktiivi – tukia hakeneita tiloja oli 133 tilaa (lisäksi Juuan toimipisteestä hallinnoidut lieksalaistilat 2 kpl). Tilalukumäärä laski neljä tilaa edelliseen vuoteen verrattuna. Keskipeltoala per maatila oli 32,70 ha. Luonnonmukaisen tuotannon sopimustilojen määrä Juuassa oli 13 tilaa, luomupeltoalaa 945 ha. Maatilan sukupolvenvaihdoksia ei toteutunut Juuassa vuonna 2020.

Lypsykarjatilojen määrä Juuassa väheni yhdellä ollen vuoden lopussa 20 kpl (+ 1 lieksalaistila). Maidontuotannon kokonaismäärä oli 6,77 mltr (v. 2019 6,82 mltr). Maatalouden tulotukia maksettiin 3,93 milj. euroa.

Vuoden 2020 aikana Juukaan myönnettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta maatalainvestointien rakennetukia neljään kohteeseen, avustusta yhteensä 366 0327 euroa ja korkotukilainaa 527 325 euroa. Maatalouden alkutuotannon ja maaseutuyritysten väliaikaista tukea myönnettiin neljälle juukalaisyritykselle.

Hanke – ja pienyrittötoiminta

Pohjois-Karjalan ELY-keskus myönsi Juukaan maaseudun yritystukea yhteensä 328 950 €. Rahoitus kohdistui 4 eri yritykseen. Rahoituksen myötä ei syntynyt laskennallisia uusia yrityksiä ja työpaikkoja, koska kysymys oli toimivien yritysten investoinneista.

Asuinmaaseudun kehittämisen osalta maaseutupalvelut teki maaseudun yhdistys- ja hanketoimintaan liittyvää neuvontaa. Maaseutuasiamies osallistui paikallisen leader-ryhmän tulevan ohjelmakauden strategiatyöhön kunnan ja maaseutupalveluiden edustajana. Lisäksi maaseutuasiamies vastasi Juuan kunnan kiintiölomituskorvauksen käsittelystä ja osallistui kansalaistoiminnan avustusten käsittelyyn.

Vuonna 2019 Leaderista rahoitettiin Juukaan yksi yritystukihanke (julkinen tuki 12 950 € ja 1 syntynyt työpaikka) ja neljä teemahankkeen alatoimenpidettä (julkinen tuki 5 569,50 €). Lisäksi Juuan rahoitusosuutta on käytetty seitsemään alueelliseen hankkeeseen. Maaseutuasiamies on toiminut paikallisen leader-ryhmän hallituksen ja strategiaryhmän jäsenenä.

Juuan maaseutuasiamies on vuodesta 2019 alkaen vastannut myös Kontiolahden kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävistä.

Kontiolahti

Alkutuotanto

Tukea hakeneita maatiloja oli 81 kpl, mikä on sama määrä kuin kolmena edellisenä vuonna. Sähköisten hakemusten osuus 94 %. Peltoa oli viljelyssä 2 665,84 ha. Keskipeltoala tilaa kohden oli 32,91 ha, mikä on 2,01 ha enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kontiolahdessa oli luomutiloja yhteensä 9 kpl, eli kolme tilaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luonnonmukaisessa tuotannossa oli 297 peltohehtaaria, mikä on 146 ha vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kontiolahden maatiloilla ei vuonna 2020 tehty sukupolvenvaihdoksia, uusia, tukia hakevia maatiloja perustettiin kaksi.

Maidontuottajia vuoden 2018 lopussa oli 4 kpl, mikä on yksi tila vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tilojen tuottama maidon kokonaismäärä oli 1,44 mltr, mikä on 0,44 milj. litraa vähemmän kuin vuonna 2019. Maatalouden tulotukia maksettiin 1,69 milj. euroa, eli 0,1 milj.euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Maatilainvestointien rahoitusta myönnettiin vuonna 2020 kahteen eri kohteeseen, avustusta 28 818,30 euroa ja korkotukilainaa 27,331 euroa.

Hanke – ja pienyritystoiminta

Kontiolahti on ollut mukana 14 Joensuun seudun yhteisissä maaseudun kehittämishankkeissa. Hankkeilla on kehitetty perusmaataloutta ja maaseudun pienyritystoimintaa.

Maaseuturahaston yritysrahoitusta Kontiolahdelle tukea maksettiin 23 eri kohteeseen yhteensä 895 175 euroa. Uusia yrityksiä syntyi 5 kpl ja uusia työpaikkoja 8 kpl. Leader-rahoitusta myönnettiin kahdelle yrityshankkeelle, yhteensä 42 034 euroa. Kehittämishankkeita oli 6 ja tukea niihin myönnettiin yhteensä 106 021 euroa. Leader-hankkeilla luotiin 9 uutta työpaikkaa.

Outokumpu

Alkutuotanto

Tukea hakeneita aktiivituloja oli 83 kpl, mikä on 5 tilaa vähemmän kuin vuonna 2019. Tilojen peltoala oli 3511 hehtaaria. Tilakohtainen keskipinta-ala oli 42,30 hehtaaria.

Maidontuotantotilojen lukumäärä väheni yhdellä tilalla ja tilalukumäärä oli vuoden lopussa 11 tilaa. Tuotettu maitomäärä oli 4,1 milj. litraa (2019 4,2 milj ltr.)

Luomutuotannon ala kasvoi hieman. Luomusopimuksia on voimassa 17 tilalla yhteensä 1006 hehtaarista. Outokummun kokonaispeltoalasta luomusopimuksissa on n. 29 %.

Maatalouden investointitukea myönnettiin neljään kohteeseen avustuksina 155 647 euroa ja korkotukilainoina 193 247 euroa.

Hanke – ja pienyritystoiminta

Outokummun kaupunki oli mukana 14 Joensuun seudun maaseudun kehittämishankkeessa.

Maaseuturahaston yritysrahoitusta Pohjois-Karjalan ELY-keskuksesta myönnettiin kolmeen hankkeeseen yhteensä 59 826 euroa.

Leader – rahoitusta myönnettiin viidelle kehittämishankkeelle ja yhdelle yrityshankkeelle yhteensä 24 020 euroa.

Polvijärvi

Alkutuotanto

Tukea hakeneita aktiivituloja oli 176 kpl, mikä on 4 tilaa vähemmän kuin vuonna 2019. Tilojen peltoala oli 8588 hehtaaria. Tilakohtainen keskipinta-ala oli n. 48,79 hehtaaria.

Maidontuotannossa tilalukumäärä putosi kahdella ja oli vuoden lopussa 28 tilaa. Kokonaismaitomäärä laski noin 1,4 milj. litraa edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 6,6 miljoona litraa.

Maatalouden investoinneissa rahoitettiin yhdeksää maatalousinvestointia. Investointitukea myönnettiin yhteensä avustuksina 390 995 euroa ja korkotukilainoina 374 634 euroa.

Luomutuotannossa tuotantopinta-alat laskivat hieman. Luomusopimuksia on voimassa 46 tilalla yhteensä 3068 hehtaaria. Polvijärven kokonaispeltoalasta luomusopimuksissa on n. 36 %.

Hanke – ja pienyritystoiminta

Polvijärvi on ollut mukana 14 hankkeessa.

Maaseutuasiamies on osallistunut Polvijärven kunnan elinkeinoryhmän tapaamisiin ja toimii osana Polvijärven kunnan elinkeinotoimintaa. Maaseutuasiamiehen tehtäväkenttään kuuluu mm. osallistua tapahtumien järjestämiseen ja maaseutuyritysten rahoitusneuvontaan. Maaseutuasiamies on nimetty kunnan Leader yhteyshenkilöksi ja on toiminut Joensuun seudun Leaderin hallituksen puheenjohtajana vuonna 2020.

Koronapandemiaan liittyvien kokoontumisrajoitusten takia Polvijärvipäivät peruttiin vuodelta 2020

Leader – rahoitusta myönnettiin viidelle kehittämishankkeelle ja yhdelle yrityshankkeelle yhteensä n. 109 000 euroa.

ELY-keskus on myöntänyt maaseuturahastosta yritystukea avustuksina seitsemään hankkeeseen yhteensä n. 323 056 euroa.

TA TAVOITTEET JA TOTEUTUMA V. 2020
TAULUKKONA
Joensuun seudun maaseutupalvelut

Joensuun seudun maaseutupalvelut ovat olleet rahoittamassa, ohjaamassa ja toteuttamassa seuraavia hankkeita vuonna 2020:

Maatilainvestoinnit
Tulevaisuutta luonnontuotteista
Omistajan vaihdos
Tiedolla tuloksia
Vieraskasvit
Marjamaat
Kasvua pellostä
Viestinnästä virtaa
Vipuvoimaa viljelijälle
Elintarvikkeiden jatkojalostus
Uudet ja kehittyvät yritystoiminnan muodot
Sopuli
Yhteinen ympäristö
Vastuullista proteinia